

โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ บ้านควนหรีน

อำเภอชะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา

๑. ความเป็นมา / พระราชดำริ

ด้วยมีราษฎร อำเภอชะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา นำโดย นายรีเป็ง มุนิมะ กำนันตำบลเปียน พร้อมผู้ใหญ่บ้านอีก ๗ หมู่บ้าน ได้ทำหนังสือถึงคณะทำงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ขอให้นำความกราบบังคมทูลขอพระราชทานความช่วยเหลือ ให้จัดทำโครงการฟาร์มตัวอย่างอันเนื่องมาจากพระราชดำริขึ้น ในพื้นที่ตำบลเปียน อำเภอชะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา เพื่อเป็นการช่วยเหลือให้ราษฎรไทยพุทธ และมุสลิม มีอาชีพ มีงานทำ อยู่ใกล้พื้นที่อยู่อาศัยในหมู่บ้าน ทั้งนี้ เนื่องจากในปัจจุบันการเดินทางไปประกอบอาชีพนอกหมู่บ้านไม่ปลอดภัย เพราะถูกลอบประทุษร้ายจากกลุ่ม ผู้ก่อความไม่สงบ ราษฎรในตำบลเปียน และตำบลบ้านโหนด อำเภอชะบ้าย้อย จึงพร้อมใจกันยกพื้นที่สาธารณประโยชน์ของตำบลเปียน จำนวน ๒๐๐ ไร่ และที่นาร้างอีก ๑๐๐ ไร่ สำหรับจัดทำโครงการฟาร์มตัวอย่าง

พลเอกฉัตรชัย บุญท้วบ และ พลเอกธีระพงษ์ ศรีวัฒนกุล คณะทำงานโครงการฟาร์มตัวอย่างอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้เดินทางไปพบราษฎร พร้อมทั้งได้ทำการตรวจพื้นที่สาธารณประโยชน์ดังกล่าว เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๑ ในขั้นต้นพบว่า พื้นที่ดินมีความเหมาะสมที่จะสนับสนุนให้จัดทำโครงการฟาร์มตัวอย่างได้ มีลำห้วยซึ่งเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติมีน้ำไหลตลอดปี สามารถทำฝายกั้นน้ำเพื่อนำน้ำมาใช้อุปโภค - บริโภค และทำการเกษตรได้

การจัดทำโครงการฟาร์มตัวอย่างครั้งนี้ สามารถช่วยเหลือราษฎรที่ได้รับผลกระทบจากการก่อความไม่สงบ จำนวน ๑,๕๕๔ ครอบครัว จำนวนประชากรประมาณ ๓,๐๐๐ คน ซึ่งมีทั้งชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม ได้ร่วมคิด ร่วมทำงาน ร่วมแก้ไขปัญหา และได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน โดยเริ่มดำเนินการในปีงบประมาณ ๒๕๕๒ เนื้อที่ ๒๐๐ ไร่ และจะขยายพื้นที่ ปี ๒๕๕๔ ประมาณ ๕๐๐ ไร่

๒. การสนองพระราชดำริ / การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

กรมวิชาการเกษตร โดยสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘ ร่วมกับศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา ได้เข้าไปร่วมดำเนินการใน ๓ กิจกรรม คือ กิจกรรมด้านการผลิตเห็ด ไม้ผล และกิจกรรมด้านพืชไร่

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

- ๑) เป็นแหล่งเรียนรู้งานด้านการเกษตร
- ๒) ส่งเสริมให้ราษฎรมีอาชีพ มีงานทำอยู่ในพื้นที่ปลอดภัย ใกล้ที่พักอาศัย
- ๓) เพื่อจัดสร้างแหล่งอาหารของชุมชน สำหรับผลิตอาหารปลอดภัยให้ประชาชนได้บริโภค
- ๔) เป็นแหล่งจ้างงานให้แก่เกษตรกรในพื้นที่

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

เพื่อผลิตพืชปลอดภัย เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้สามารถเลี้ยงตนเองได้ และขยายผลความสำเร็จไปสู่ไร่นาเกษตรกร และให้เกษตรกรในพื้นที่ได้เรียนรู้การทำเกษตรด้านพืชและเห็ด

๔. เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

ตั้งอยู่หมู่ที่ ๒ บ้านควนหรีน ตำบลเปียน อำเภอชะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา ที่ตั้งโครงการ พิกัด QH๒๐๘-๓๕๗

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

กิจกรรมด้านการผลิตเห็ด : ดำเนินการบนพื้นที่ ๑ ไร่ โดยมุ่งเน้นการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการผลิตเห็ด

กิจกรรมด้านการผลิตไม้ผล (มะพร้าว) : ดำเนินการบนพื้นที่ ๗๙ ไร่ โดยปลูกตามแนวถนน และริมสระน้ำใหญ่ (สระขนาดพื้นที่ ๕ ไร่)

กิจกรรมด้านพืชไร่

จากพื้นที่ในการดำเนินการ ๓ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๑๕ ไร่ ได้กำหนดกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

แปลงที่ ๑ ปลูกพืชไร่อาหารสัตว์ ได้แก่ มันสำปะหลัง อ้อยอาหารสัตว์ และข้าวฟ่างอาหารสัตว์

แปลงที่ ๒ ข้าวโพดหวาน

แปลงที่ ๓ อ้อยคั้นน้ำ

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา สนับสนุนพันธุ์พืชและการให้คำแนะนำในการดำเนินการฟาร์มตัวอย่างแห่งนี้ในช่วงเริ่มดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ระบบโครงสร้างพื้นฐานยังไม่พร้อมที่จะเอื้อให้กิจกรรมการเกษตรดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ในขั้นแรกศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา ได้เข้าร่วมในกิจกรรมการปลูกอ้อยคั้นน้ำเป็นพื้นที่ ๒ ไร่ แต่ด้วยฝนทิ้งช่วงเป็นระยะเวลามากกว่า ๓ เดือน ประกอบกับลักษณะเนื้อดินที่เป็นดินทรายจัด อ้อยคั้นน้ำที่ปลูกไว้จึงเสียหายหมดทั้งแปลง ทั้งนี้เมื่อมีปริมาณฝนตกเพียงพอทางศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา จะเข้าไปดำเนินการซ้ำอีกในระยะต่อไป รวมทั้งจะเสนอให้ทางฟาร์มฯ พิจารณาปลูกพืชที่มีความเหมาะสมกับสภาพดินและภูมิประเทศ เช่น ถั่วหรั่ง มันขี้หนู และพืชไร่อาหารสัตว์ด้วย

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ : -

๕.๒ หน่วยงานวิชาการ (กรมวิชาการเกษตร)

๑) หน่วยงานหลัก : สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘ จังหวัดสงขลา

๒) หน่วยงานที่ร่วมดำเนินงาน :

๒.๑) ศูนย์วิจัยพืชไร่สงขลา

๒.๒) กองแผนงานและวิชาการ กรมวิชาการเกษตร

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร ๒๐๐,๐๐๐ บาท

๖.๒ งบอื่นๆ (ถ้ามี) -

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมศึกษา/ทดสอบ

๑) การผลิตเห็ด

สนับสนุนวัสดุในการสร้างโรงเห็ดจำนวน ๕ โรงเรือน แบ่งเป็นโรงเรือนเปิดดอก ๓ โรง โรงบ่มเชื้อ ๒ โรง โดยผู้ปฏิบัติงานในฟาร์มเป็นผู้สร้าง และได้ให้คำแนะนำการผลิตเห็ด การเปิดดอก และการจัดการโรคแมลงศัตรูเห็ด

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๔ ฟาร์มตัวอย่างฯ สามารถผลิตเห็ดนางฟ้าเพื่อจำหน่ายได้เป็นเงิน ๓๔,๔๒๔ บาท เห็ดอั่งการี ๕๑,๐๔๙ บาท และเห็ดเปาฮือ ๔๔๗ บาท และได้วางแผนการผลิตเห็ดชนิดใหม่ๆ เช่น เห็ดขอนขาว และเห็ดชนิดอื่น เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ และสาธิตการผลิตเห็ดต่อไป

๒) กิจกรรมการปลูกพืชสวน

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๓/๒๕๕๔ ได้รับการสนับสนุนพันธุ์มะพร้าวน้ำหอมจากศูนย์วิจัยพืชสวนชุมพร (แปลงเพาะชำในบริเวณศูนย์วิจัยยางสุราษฎร์ธานี) จำนวน ๕๐๐ ต้น เพื่อปลูกในพื้นที่โครงการฯ โดยได้เริ่มปลูกตั้งแต่ปลายเดือนสิงหาคมจนถึงเดือนตุลาคม ๒๕๕๒ จำนวน ๔๕๐ ต้น เป็นการปลูกตามแนวถนนโดยห่างจากขอบถนนประมาณ ๓ เมตร และบริเวณคันดินรอบสระน้ำเพื่อช่วยสร้างภูมิทัศน์ให้พื้นที่โครงการฯ เมื่อต้นมะพร้าวโตเต็มที่ และคาดว่าจะเป็นการสร้างรายได้ให้แก่โครงการฯเมื่อได้ผลผลิต ซึ่งสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘ จะเป็นผู้ให้คำแนะนำในการดำเนินการ และสนับสนุนปัจจัยการผลิต ได้แก่ ปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยเคมี นั้นเนื่องจากในปี ๒๕๕๓ และ ๒๕๕๔ ที่ผ่านมา พื้นที่โครงการฯ และพื้นที่โดยรอบประสบปัญหาสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง ทั้งเกิดสภาวะแล้ง เนื่องจากฝนทิ้งช่วง ซึ่งในเวลานั้นระบบการให้น้ำในพื้นที่โครงการฯ ยังไม่สมบูรณ์ดีพอ อีกทั้งน้ำที่กักเก็บไว้ในสระไม่เพียงพอ ไม่สามารถคูดน้ำมาใช้ในแปลงปลูกพืชต่างๆ ในพื้นที่โครงการฯได้ในช่วงแล้ง และเกิดสภาวะน้ำท่วมขังเนื่องจากฝนที่ตกลงมาเป็นปริมาณมาก ทำให้ไม่สามารถระบายน้ำออกจากพื้นที่โครงการฯและพื้นที่ปลูกมะพร้าว น้ำหอมได้ ส่งผลให้มะพร้าว น้ำหอมมีอาการผิดปกติ เช่น ใบเหี่ยวแห้งจากการขาดน้ำในช่วงแล้ง หรือเกิดอาการเน่าในช่วงน้ำท่วมขัง และผลจากทั้งการไม่มีน้ำและมีน้ำมาก ประกอบกับโครงการฯ ในขณะนั้นมีจำนวนแรงงานไม่เพียงพอ ไม่สามารถปฏิบัติดูแลรักษา โดยเฉพาะการให้น้ำ ใส่ปุ๋ย และป้องกันกำจัดศัตรูพืชได้ ส่งผลให้การเจริญเติบโตของมะพร้าว น้ำหอมไม่ดีในช่วงดังกล่าว และส่งผลให้ต้นมะพร้าว น้ำหอมที่ปลูกไว้มีการตายอย่างต่อเนื่องเป็นจำนวนมากในเวลาต่อมา ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

- จากจำนวนต้นมะพร้าว น้ำหอมที่เจริญเติบโตปกติในปี ๒๕๕๓/๒๕๕๔ ประมาณ ๓๕๐ ต้น ปัจจุบันมีต้นที่ยังเจริญเติบโตได้ทั้งโดยปกติและไม่ปกติ ประมาณ ๖๒ ต้น โดยอยู่กระจายในพื้นที่โครงการฯ แต่จะพบต้นที่มีการเจริญเติบโตค่อนข้างปกติบริเวณโดยรอบสระน้ำของโครงการฯ

- การเจริญเติบโตมะพร้าวน้ำหอม (ณ วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๕) มีข้อมูลต่างๆ ดังนี้

ข้อมูลการเจริญเติบโต	ต้นขนาดเล็ก	ต้นขนาดใหญ่	ข้อมูลเมื่อ ๔ พ.ค. ๕๓
ความสูงเฉลี่ย (เซนติเมตร)	๖๖.๘๕	๑๗๐.๘๖	๑๐๕.๕๕
เส้นผ่านศูนย์กลางโคนต้นเฉลี่ย (เซนติเมตร)	๓.๖๒	๗.๔๖	๓.๖๔
เส้นรอบวงโคนต้นเฉลี่ย (เซนติเมตร)	๑๑.๓๘	๒๓.๔๒	๑๑.๔๔
เส้นผ่านศูนย์กลางต้นเฉลี่ยที่ความสูง ๑๐ และ ๓๐ เซนติเมตร จากโคนต้น (เซนติเมตร)	๓.๑๒	๗.๐๗	-
เส้นรอบวงต้นเฉลี่ยที่ความสูง ๑๐ และ ๓๐ เซนติเมตร จากโคนต้น (เซนติเมตร)	๙.๗๖	๒๒.๒๐	-
ความยาวทางใบเฉลี่ย (เซนติเมตร)	๗๐.๕๐	๑๔๗.๖๔	๘๑.๗๓
จำนวนทางใบต่อต้น (ใบ)			
- ใบแก่	๒ - ๕	๔ - ๙	๖-๘
- ใบยอด	๐ - ๑	๐ - ๑	-
- ใบแห้ง/ตาย	๒ - ๖	๑ - ๔	-
โรค/แมลง/ศัตรูศัตรูที่พบ	ใบไหม้/ใบแห้ง ราสนิม หนอนกินใบ วัวกินยอดและใบ ฯลฯ		

จากข้อมูลในปี ๒๕๕๔-๒๕๕๕ ที่ได้ข้างต้น เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลในปี ๒๕๕๒-๒๕๕๓ พบว่า ค่าเฉลี่ยการเจริญเติบโตต่างๆ โดยส่วนใหญ่ของต้นที่มีขนาดเล็ก (ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๕) ไม่แตกต่างจากข้อมูลที่ได้ในปี ๒๕๕๓ แสดงให้เห็นว่าต้นมะพร้าวน้ำหอมไม่มีการเจริญเติบโตเพิ่มขึ้นมากนัก แต่มีต้นขนาดใหญ่(ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๕) บางต้นที่มีค่าเฉลี่ยการเจริญเติบโตต่างๆ เพิ่มขึ้น แต่ทั้งนี้หากเปรียบเทียบกับต้นมะพร้าวที่ได้รับการปฏิบัติดูแลรักษาและมีการเจริญเติบโตปกติแล้ว ต้นมะพร้าวน้ำหอมที่อยู่ในโครงการฯ ซึ่งมีอายุประมาณ ๓ ปีนี้ จะมีการเจริญเติบโตที่ต่ำกว่าและเมื่อนำดินในพื้นที่โครงการฯ ไปวิเคราะห์ความสมบูรณ์ของดิน มีค่าผลการวิเคราะห์ฯ ดังนี้

ความสมบูรณ์ของดิน	ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๕	ปี ๒๕๕๒-๒๕๕๓*
๑. ความเป็นกรด-ด่างของดิน	๕.๕๒ - ๕.๙๕	๔.๓ - ๔.๗
๒. อินทรีย์คาร์บอน (เปอร์เซ็นต์)	๐.๔๐ - ๐.๖๙	-
๓. อินทรีย์วัตถุ (เปอร์เซ็นต์)	๐.๖๙ - ๑.๑๙	๐.๘๔ - ๒.๐๐
๔. ไนโตรเจน (เปอร์เซ็นต์)	๐.๐๓ - ๐.๐๖	-
๕. ฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ (มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม)	๑๒๑.๓๙ - ๖๓๙.๔๒	๐
๖. โพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์ (มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม)	๒๘.๙ - ๖๓.๘	๐
๗. แคลเซียมที่แลกเปลี่ยนได้ (เซนติโมลต่อกิโลกรัม)	๑.๑๓ - ๑.๘๑	-
๘. แมกนีเซียมที่แลกเปลี่ยนได้ (เซนติโมลต่อกิโลกรัม)	๐.๔๔ - ๐.๕๔	-
๙. ความต้องการปูน (กิโลกรัมต่อไร่)	๒๕๐ - ๓๕๐	-

ความสมบูรณ์ของดิน	ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๕	ปี ๒๕๕๒-๒๕๕๓*
๑๐. การนำไฟฟ้า (เดซิซีเมนต่อเมตร)	๐.๐๒ - ๐.๐๕	-
๑๑. เนื้อดิน	ดินร่วนปนทราย	-

* วิเคราะห์โดยกลุ่มวิเคราะห์ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๒ กรมพัฒนาที่ดิน

ผู้ส่ง หัวหน้าสถานีพัฒนาที่ดินสงขลา โครงการฟาร์มตัวอย่าง วันที่ส่ง ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๒

จากข้อมูลดังกล่าวในปี ๒๕๕๔-๒๕๕๕ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๒-๒๕๕๓ พบว่า มีค่าต่างๆ เพิ่มขึ้น อาจเนื่องมาจากการจัดการปรับปรุงความสมบูรณ์ของดินในพื้นที่โครงการฯ ตั้งแต่เริ่มต้นและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยสามารถประเมินค่าต่างๆ ที่ได้ ดังนี้

๑) ความเป็นกรด-ด่างของดิน มีค่าระหว่าง ๕.๕๒-๕.๙๕ ประเมินได้ว่าเป็นกรด ปานกลาง ซึ่งพืชส่วนใหญ่ยังเจริญเติบโตได้ดียกเว้นพืชบางชนิด

๒) อินทรีย์คาร์บอน มีค่าระหว่าง ๐.๔๐-๐.๖๙ เปอร์เซ็นต์

๓) อินทรีย์วัตถุ มีค่าระหว่าง ๐.๖๙-๑.๑๙ เปอร์เซ็นต์ ซึ่งมีน้อยกว่า ๑.๕ เปอร์เซ็นต์ ประเมินได้ว่า มีค่าอินทรีย์วัตถุในดินต่ำ

๔) ไนโตรเจน มีค่าระหว่าง ๐.๐๓-๐.๐๖ เปอร์เซ็นต์ น้อยกว่า ๐.๑๐ เปอร์เซ็นต์ ประเมินได้ว่า ดินขาดแคลนไนโตรเจน

๕) ฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ มีค่าระหว่าง ๑๒๑.๓๙-๖๓๙.๔๒ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม มากกว่า ๑๖ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม ประเมินได้ว่าดินมีฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์เพียงพอ ซึ่งเป็นปกติของดินในภาคใต้

๖) โพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์ มีค่าระหว่าง ๒๘.๙-๖๓.๘ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม มีทั้งน้อยกว่า ๓๐ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม และมากกว่า ๖๑-๙๐ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม ประเมินได้ว่าดินมีโพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์ขาดแคลนถึงปานกลาง

๗) แคลเซียมที่แลกเปลี่ยนได้ มีค่าระหว่าง ๑.๑๓-๑.๘๑ เซนติโมลต่อกิโลกรัม ต่ำกว่า ๒.๐ เซนติโมลต่อกิโลกรัม ประเมินได้ว่าดินขาดแคลนแคลเซียม

๘) แมกนีเซียมที่แลกเปลี่ยนได้ มีค่าระหว่าง ๐.๔๔-๐.๕๔ เซนติโมลต่อกิโลกรัม ต่ำกว่า ๑.๖๗ เซนติโมลต่อกิโลกรัม ประเมินได้ว่าดินขาดแคลนแมกนีเซียม

๙) ความต้องการปูน มีค่าระหว่าง ๒๕๐-๓๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ เนื่องจากดินมีความเป็นกรด การเติมปูนจะเป็นการเพิ่มค่าความเป็นกรด-ด่างของดินให้สูงขึ้น เพื่อให้เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของพืช

๑๐) การนำไฟฟ้า มีค่าระหว่าง ๐.๐๒-๐.๐๕ เดซิซีเมนต่อเมตร ในดินทรายหรือดินร่วนปนทรายน้อยกว่า ๐.๑๕ เดซิซีเมนต่อเมตร ประเมินได้ว่าไม่เค็ม ไม่มีผลกระทบต่อเจริญเติบโตของพืช

๑๑) เนื้อดิน เป็นดินร่วนปนทราย ซึ่งโดยปกติแล้วจะมีความเหมาะสมต่อการปลูกพืช แต่พบว่าพื้นที่ส่วนใหญ่ในโครงการฯ เป็นดินทรายและทรายแป้ง

- การปฏิบัติดูแลรักษาที่ได้มีการแนะนำให้โครงการฯ ดำเนินการในช่วงที่ผ่านมา
การให้ปุ๋ย

: ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ใส่ ๑-๒ กิโลกรัมต่อต้น

: ปุ๋ยอินทรีย์ ใส่ ๕-๑๐ กิโลกรัมต่อต้น

: ปุ๋ยคอก ใส่ ๕-๑๐ กิโลกรัมต่อต้น

การให้น้ำ

: แบบท่อ เนื่องจากอยู่บริเวณรอบ ริมแปลงปลูกพืชอื่น จึงได้รับน้ำจากแปลงต่างๆ
: แบบหยด โดยมีการดัดแปลงจากขวดน้ำดื่มพลาสติก

การกำจัดวัชพืช

: ถากและถอนด้วยมือ พร้อมคลุมโคนต้น

๓) กิจกรรมการปลูกพืชไร่

จากพื้นที่ในการดำเนินการ ๓ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๑๕ ไร่ ได้ดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ดังนี้
แปลงที่ ๑ ปลูกพืชไร่อาหารสัตว์ ได้แก่ มันสำปะหลัง อ้อยอาหารสัตว์ และข้าวฟ่างอาหารสัตว์
แปลงที่ ๒ ข้าวโพดหวาน
แปลงที่ ๓ อ้อยคั้นน้ำ

ซึ่งศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา สนับสนุนพันธุ์พืชและการให้คำแนะนำในการดำเนินการ
๗.๒ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๑) การฝึกอบรม

จัดฝึกอบรมเกษตรกร หลักสูตร การปลูกพืชไร่เสริมรายได้ (ถั่วหรั่ง มันขี้หนู และถั่วลิสง) ในพื้นที่
จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ณ อาคารอเนกประสงค์ ฟาร์มตัวอย่างฯ อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัด
สงขลา มีเกษตรกรเข้ารับการฝึกอบรม จำนวน ๓๖ ราย และผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้น ๑๐๐%

๒) การผลิตสื่อ/โสตทัศนูปกรณ์

จัดทำเอกสารคำแนะนำการผลิตเห็ด

๘. ผลสำเร็จ / ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ หรือเกษตรกรที่ปฏิบัติงานในโครงการฯ ได้เรียนรู้การทำเกษตร ในครัว
เรือนอย่างถูกหลักวิชาการ มีอาชีพที่มั่นคง มีรายได้ และมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๙. ปัญหา / อุปสรรค

- ๑) ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ทำให้ไม่ค่อยมีความสะดวกในการปฏิบัติงาน
- ๒) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีจำนวนน้อย
- ๓) สภาพพื้นที่ไม่เหมาะสมสำหรับการผลิตพืช

ภาพ / กิจกรรม

โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ บ้านควนหรีน อำเภอชะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา

การผลิตเห็ด

พืชสวน (มะพร้าว น้ำหอม) ในระยะเริ่มต้น (ปี ๒๕๕๒)

พืชสวน (มะพร้าว น้ำหอม) ปี ๒๕๕๔

ฝึกอบรม